

Nők, felhők, nem hiú remények

Best of MKE 2017

MULADI BRIGITTA

Magyar Képzőművészeti Egyetem, Barcsay Terem és Aula, 2017. VI. 5. – IX. 20.
REÖK, Szeged, 2017. IX. 24-ig.

A posztdiplomás depressziót enyhítendő, a frissen végzettek még egyszer elégedett pillantást vethetnek többéves munkájuk gyümölcsére az egy ideje már hagyományos Best of-kiállításon. Kissé problematikusnak tűnhet, hogy maga az intézmény rendez ilyen, így szinte garanciát ad

a legjobbaknak ítélt fiatal alkotók minőségére. Bár talán nem is téved. Néhány alkotónál egész biztosan nem, mert többen vannak, akik már évek óta megjelennek magángalériákban, egyes szobrászok nyilvános pályázatok nyertesei, köztereken is látjuk munkáikat.

A kiállítás műveinek koherenciája kétségtelen: összecsengenek a kiállított munkák, de van egy olyan érzésünk, hogy talán ennek áldozatul eshetett pár olyan értékes darab, ami nem illeszkedett a koncepcióhoz, vagy gátja lett volna az elegáns rendezésnek. Mindenesetre évek óta nem volt olyan évfolyam, amelynek a diplomazáró anyaga ennyire megrendítően szembesített volna korunk univerzális emberi problémáival, és komplex képet állított volna a társadalmunkban zajló lelki folyamatokról, a félelemkeltő nagyvárosi jelenségekről, betegségekről, az élmények befogadásának új módjairól a művészetben, az új anyagokkal, reprezentációs módszerekkel való kísérletezésről vagy a fotográfia szerepváltozásainak követéséről. Talán a politizáló hangok hiányoznak, aminek bizonyára nyomós okai vannak, s nem csak az lehet, hogy a diákok a társadalomtól hermetikusan elzárt, védettséget élvező életet élnek a tanulóévek alatt. (Lehet, hogy kissé elfogult és túlzó a következtetés, de mintha az intézmény az utóbbi időben összefogottabb lenne, mint pár évvel ezelőtt, és nőként jól esik hangsúlyozni, hogy Csanády Judit tudomásom szerint az első női vezetője az MKE-nek.)

Ha megérkezünk a kiállítótérbe, az első, amit értelmezni próbálunk, Kotormán Ábel műve. Úgy vélnénk, hogy ebben a cseppet sem szellemi alapokon építkező mai társadalomban ez a mű csak egyet jelenthet, egyszerű, egy felszínes, mai konzumjelenségről beszél. Ami persze a testünkkel való kapcsolatunk bonyolultságát, a szépséget, az eszményi test örök problémáját is egyből felvetheti, vagy szólhat pszichés problémákról, önértékelési zavarok ellensúlyozásáról, egoizmusról, az ellentmondásos férfiszerepekről. Pedig nem. A magát a tükörben fürkésző narcisztikus, fitnesstermekben edzett testű alak, ha a szöveget mellette elolvassuk, teljesen átlényegül. Rodin gondolkodóját látjuk benne, s a filozófia egyik alapkérdése is előkerül a tükör

fotó: Berényi Zsuzsa

KOTORMÁN ÁBEL CSONGOR:
Hérosz, 2017, purhab
Szobrász szak

kapcsán, hogy egy munkától izmos szobrász gondolatoktól elnehezült vállú alakjává váljon. A szobor leírása szerint a munka nem konceptuális, inkább szimbólum: megtestesülése egy gondolatnak, egy topográfiai és évszázadnyi távolságokat legyőző lelki rokonságról beszél, egy titokzatos spirituális kapcsolatról, amely összefűzi és eggyé gyúrja a szobrászművészeket.

A következő teremben Pollmann Sára Zsófia rózsaszín, pornográf babaszobát rendezett be, de ezzel nem öncélúan provokál, hanem súlyos, a női szerepekkel kapcsolatos

GAÁL KATA: *in.stabil*, 2017, vegyes technika, 272×335 cm
Grafika szak – képgrafika szakirány

fotó: Berényi Zsuzsa

kérdéseket feszeget. Nekem Natalie Djurberg ugrott be, aki brutális gyurmafilmjeiben ennél jóval tovább megy, és egy sor súlyos lelki torzulást céloz meg, melyek mindegyike elfajult szexuális elemekkel tűzdelt. Pollmann babáinak asszonya, Arlene, a megfelelési kényszersztől „elbutult nő”, Frankenstein női változata, aki ijesztő és elrettentő, ugyanakkor vágykeltő, a férfiak tekintetét mágnesként vonzó banális nőidolok (például Marilyn Monroe) eltúlzott alakja. Pollmann Marylint citálja, de nekem inkább Madonna passzolna vagy Jeff Koons játékszere, Cicciolina, aki perverz tárgyakkal körülvéve, puha csigatestével trónol, várva a hódolatot az oltárszerűen berendezett, ironikus budoárban.

A kiállítás, a kisebb termek egymásutánosságának adottságait kihasználva, rögtön a babaszoba után egy másik brutális gyermeki világba enged betekintést Mikulán Dávid filmje, mely a nyolcadik kerület peremén a periferikus gyereklét titkait „dokumentálta”. Csak egy művész fedezheti fel a felnőttek szeme elől a világáros nyüzsgésében bujkáló fiúkat, akik a grundok eltűnésével furcsa, elidegenült közegben keresik életterüket. Bizar játékaik a graffitikkal telerajzolt falak előtt remek képi világot szolgáltatnak, ugyanakkor nem enyhítik azt a mélységes megrendülést és aggodást, amit jópofa

MIKULÁN DÁVID: *Sanyiók*, 2017, film, 20'

Intermédia szak

ERMÉNYI MÁTYÁS:

Gázolás, Saláta, Kertvárosi Sport Club, Kuka MC, Tavaszi szél, 2017, ceruza, akril, linófesték, tinta, festékszóró, olaj, vászon, 140x110 cm

Festő szak

Fotó: fotó: Berényi Zsuzsa

PAJOR PATRÍCIA:

Hóhérok hava, díszlet és bábterv, 2017

Látványtervező BA

csínytevésnek tűnő akciók és szabad szájú véleményalkotásuk valószínűleg minden jelenlegi és leendő szülőben kelt. A film kiváltója az az elcsúszott pillanat volt, amikor a gyerekek éppen életükkel játszva – a mellettük „hömpölygő tömeg” számára láthatatlanul – a Petőfi híd korlátján másztak át.

A klasszikus, ám nem igazán időszzerű tematikájú, vizuális megjelenésű festészet (ami sokáig meghatározta az összképet) teljesen eltűnt, helyette egyéni utak rajzolódni kezdtek. Látunk Lucien Freud ihlette képeket Rózsa Luca érzékenyen megfestett aktjai révén, „álomszerű, szimbolikus” víziókat Kecső Endréné, akinek vágya „eleven és gazdag képi világ teremtése, olyan képek alkotása, amelyek felveszik a versenyt a mediálisan szállított szenzációkkal”. Konvenciókon nyugvó, de korszerű festészetet szeretne művelni – olvashatjuk a feliraton. Hogy ez mennyire sikerül, azt eldönti az idő.

Becskei Andornak technikai problémák kötötték le az energiáit, ugyanakkor monoton tevékenysége közben munkája meditatív jelleget kapott, amikor hatalmas mennyiségű vasszálból hegesztéssel egy tömör, puhának és természetesnek ható, kamuflázs textúrát hozott létre.

A hősor kezdetleges komputergrafikái után most újra megjelent a nonfiguratív festészetben a számítógépes technológia ihlette gondolkodás, a generált, de manuális képépítés, amit itt Garamvölgyi Gábor matematikai képletek által meghatározott festménysorozata képvisel. Erősnek tűnik – talán mert két feltűnő, nagy méretű munkán jelenik meg – az a stílus, amelyet itthon többek között Kim Corbisier-nél láttunk először, ahol a hétköznapiakból elcsúszott képek, történetek mixeléséből, egymásra vetítéséből jön létre vegyes technikájú táblakép. A jelenetek, a kompozíciós sémák, a képépítés Eményi Dávid sorozatában és Gaál Kata installációján nagyon hasonlóak. Az utóbbi egyébként grafikus jellegű, paravánszerű installációja már a térberendezés felé mutat, friss és üdítő, a festészet iránt rajongók táborában is elismerésre számíthat. (Gaál kísérletező hajlamát már megismerhettük a Missionart tavalyi kiállításán, ahol szokatlan tárgyakra applikálta fel tematikus műveit. Nők kulturálisan meghatározott viseleteivel, szerepeikkel, az emigrációval foglalkozó sorozatát rajztáblára, az elmúlt száz év emblematikus politikusainak portréját imamalomszerűen a falra rögzített sodrófára vitte fel.)

A két hasonlóan gondolkodó művész, Eményi és Gaál mintha korunknak egyre erősödő két ellentétes tendenciáját állítaná szembe: a nagyvárosi élet felszínességét és a falusi, vidéki lét ideálképét. De ez csak a látszat, valójában ezek a művek is a nőszerepek felvállalásának kérdéseivel, a családdal és az individuummal foglalkoznak, amelyek olykor egymással szemben, külön térében találják magukat – de ez mindaddig nem teljesen világos, amíg bele nem olvassuk Gaál Kata értelmezésébe. Ebben a térben kaptak helyet Moravszki Kata ruhatervei és táskái, melyek az egyedi, de laza, fiatalos stílust hangsúlyozzák, és amelyek a Gaál által felhasznált,

fotó: Berényi Zsuzsa

táblaképre applikált ruhadarabjaikkal felvonuló fiatalokkal szemben mintha egy kifutó két végpontját jelölték volna ki. A látványosabb művek mellett egészen elvesztek a finomabb megközelítések, mint Gál Barbara remek kukucskáló dobozai, melyek valójában Kányádi Sándor versillusztrációi vagy Pjeczka Edina **Téma: Felhőtérképek (Fényérzékeny tűzfalak)** című különös gyűjtése, amelyben tízéves intervallumban fotózott, felhőszerű foltokat rendezett kézikönyvbe. A többnyire budapesti vakolatrajzolatokat aztán összehasonlította a természeti jelenségekkel, és ebből született a könyv.

Az Aula színpadszerű tér lett a rendezés során. Itt áll Ecsedi Zsolt hatásos szobra, amely egy zöld földönkívüli fénylény egy öntöttvas kapuba való becsapódásának látszik. Pajor Patrícia és Giliga Ilka két nagyszabású, remek díszlet- és bábtervező készített Hamvay Kornél **Hóhérok hava** című színművéhez. Érdekes látni a két teljesen eltérő felfogást, amellyel a két művész értelmezni próbálta a darabot. Ritkán gondolunk rá, mennyire fontos része a színpadi műnek a díszlet. (A legnagyobb élményt adó színpadképet Antal Csabától láttam az Operában a **Mephistofeles** előadásán, ahol a díszlettervező Tatlin híres **III. Internacionálé** című emlékműtornyát vitte a színpadra.)

LABORC ZSÓFIA:

A Nemzetközi Fényszimpózium arculata, 2017, digitális print, 100x70 cm
 Grafika szak –
 Tervezőgrafika szakirány

GILIGA ILKA:

Hamvay Kornél: Hóhérok hava, díszlet és jelmeztervek, 2017
 Látványtervező BA

fotó: Berényi Zsuzsa

BECSKEI ANDOR: *Szövet*, 2017, hegesztett acél, falon függő: 260×120×15 cm, padlón fekvő: 340×150×50 cm, képek: 38×30cm
Szobrász szak

A kiállítás legutolsó műveként néztem meg Mihályi Barbara munkáját, talán azért, mert első látásra egy unalmas, sokat ismételt szelfisorozatnak látszott. Miután a képek szokatlan, bizarr erotikája megzavart, és semmi nem segített az értelmezésben, elolvastam a rózsaszín lányregénynek tűnő naplót, rádöbentem, hogy a művek éppen nem a felnőttkor hajnalán megszokott, a változó testtel való küzdelem,

szimpla önvizsgálati jelentés képei, hanem egy ritka betegség történetét és drámai gyötrelmeit illusztrálják. A megrendítően őszinte hang, amely a nagy önuralommal bír, a horrorisztikus betegségen felülemelkedni vágyó fiatal lány aktfotóiból árad, egyszerre megható és csodálni való. A képek különös erotikája így már plusz adalék, hiszen teljesen ellentmond a pusztító kór hatásmechanizmusának. A napló végkifejlete aztán felemelő, a betegség ugyan megmaradt, de a művész megtanult vele együtt élni – talán a gyógyító terápia éppen a munka volt. A történet különösen megrázó, de elmesélése nem példa nélküli a kortárs művészetben, hiszen Sophie Calle is számos magánéleti epizódját használta fel műveihez, ahogy az egyik drámai szakításának történetét naponta naplójában rögzítette mindaddig, mígnem az elhalványult benne és a naplójában is.

Végezetül elmondható, hogy az erős vizuális ingerekkel csalogató művek ezúttal nem bravúr puffogtatással, hanem gazdag mondanivalóval szolgálnak, amelynek a folyamánya egy hosszú bejárású időt igénylő kiállítás. Alig van munka, amely nem készlet megállásra, elgondolkodásra.

POLLMANN SÁRA ZSÓFIA: *Arlene*, 2016–2017, vegyes technika, installáció
Grafika szak – Képgrafika szakirány

fotó: Berényi Zsuzsa